

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 12 września 2022 r.

Znak: ZPS-3.431.10.2.2022.EG

**Pani
Iwona Kołodziej
Dom Seniora „Stepniczanka”
ul. Wojska Polskiego 13
72-112 Stepnica**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 10 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 11 – 13 maja 2022 r. kontrolę kompleksową w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pn. Dom Seniora „Stepniczanka”, prowadzonej w ramach działalności gospodarczej przez podmiot: „Centrum Opieki” A. Kołodziej, I. Kołodziej s.j., ul. Wojska Polskiego 13, 72-112 Stepnica.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące jakości działalności Domu, w zakresie spełnienia standardów określonych w art. 68, 68a, 68b i 68c ustawy o pomocy społecznej, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli.

Wyniki kontroli przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 1 lipca 2022 r. (data wpływu do ZUW – 12 sierpnia 2022 r.), do którego nie wniosła Pani zastrzeżeń. W związku z powyższym przedstawiam wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki pozytywnie z nieprawidłowościami.¹

Podmiot „Centrum Opieki” A. Kołodziej, I. Kołodziej s.j. posiada wydane przez Wojewodę Zachodniopomorskiego zezwolenie (decyzja z dnia 4 sierpnia 2011 r., znak: PS.1.9423.2.5. 2011.AK wydana na czas nieokreślony, zmieniona decyzją S-1.9423.2.1.2013.JJ z 30 kwietnia 2013 r.) na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, pod nazwą Dom Seniora „Stepniczanka”. Placówka została zarejestrowana w rejestrze placówek prowadzonym przez Wojewodę Zachodniopomorskiego pod nr 5.

Podstawą świadczenia usług jest *Umowa zlecenia* zawierana między podmiotem prowadzącym placówkę, a mieszkańcem lub/i członkiem rodziny/opiekunem prawnym mieszkańca. Przedmiotem umowy jest m.in. zapewnienie osobom przebywającym w placówce zakwaterowania, pięcioposiłkowego wyżywienia oraz podstawowej całodobowej opieki pielęgnacyjnej. Placówka przeznaczona jest na 50 miejsc.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Dom Seniora „Stepniczanka” usytuowany jest w dwukondygnacyjnym budynku, otoczonym zagospodarowanym terenem. Obiekt wyposażony jest w windę. Budynek i jego otoczenie pozbawione są barier architektonicznych. Szerokość ciągów komunikacyjnych oraz otworów drzwiowych przy pokojach mieszkalnych i pomieszczeniach ogólnodostępnych pozwala na swobodne poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich oraz osób korzystających ze sprzętu ortopedycznego. Budynek wyposażony jest w system alarmu przeciwpożarowego. Przy wejściu do budynku umieszczono tablicę zawierającą informacje o rodzaju posiadanego zezwolenia, wymaganą na podstawie art. 68a pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto, na tablicy ogłoszeń znajdującej się wewnątrz budynku, umieszczono informacje określone w art. 68a pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Powierzchnia pokoi oraz ich wyposażenie są zgodne ze standardem określonym w art. 68 ust. 4 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Dom spełnia wymogi określone w art. 68 ust. 5 pkt 3 ww. ustawy w zakresie odpowiedniej liczby urządzeń sanitarnych. Łazienki wyposażone są w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń. Do dyspozycji mieszkańców pozostają także dwa pomieszczenia służące jako pokój dziennego pobytu i jadalnia oraz pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia – zgodnie z art. 68 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy.

W trakcie kontroli stwierdzono, że Dom udziela mieszkańcom pomocy w czynnościach życiowych i opiece higienicznej. Na rzecz mieszkańców świadczone są usługi pielęgnacyjne. Personel na bieżąco monitoruje zaopatrzenie w odzież i obuwie. Ponadto placówka, dostosowując się do indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz ich stanu zdrowia, zapewnia kontakt z otoczeniem oraz organizuje im czas wolny.

Pracownicy Domu udzielają mieszkańcom niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych oraz spraw związanych z codziennym funkcjonowaniem w placówce. Z ustaleń kontroli wynika, że wszyscy mieszkańcy zadeklarowani są do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. W nagłych przypadkach do mieszkańców wzywane jest pogotowie ratunkowe.

Dom zapewnia mieszkańcom codziennie trzy posiłki podstawowe (śniadanie, obiad i kolację), dodatkowo II śniadanie, podwieczorek oraz posiłek specjalny dla diabetyków. Posiłki podstawowe wydawane są w następujących godzinach: śniadanie – 8⁰⁰, obiad – 12³⁰ i kolacja – 17³⁰. Przerwy między posiłkami są nie krótsze niż 4 godziny, natomiast ostatni posiłek podawany jest wcześniej niż o godzinie 18, co jest niezgodne z art. 68 ust. 6 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Dom umożliwia również spożywanie posiłków w pokojach mieszkalnych, a w razie potrzeby karmienie.

W dniach przeprowadzania kontroli standard zatrudnienia w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz wymogi co do kwalifikacji osób w niej zatrudnionych nie obowiązywały w placówkach całodobowej opieki, prowadzonych przez podmioty, które uzyskały zgodę w tym zakresie przed 1 stycznia 2020 r. W trakcie kontroli udzielono instruktażu w zakresie zmiany przepisów dotyczących struktury zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych oraz konieczności podjęcia działań zmierzających do ich realizacji.

Z prowadzonego przez Dom Seniora „Stepniczanka” *Rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego* wynika, że na terenie placówki nie stosowano przymusu bezpośredniego. W toku kontroli stwierdzono, że kontrolowana jednostka nie prowadzi ewidencji przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki, co jest niezgodne z art. 68a pkt 1 lit. d ustawy o pomocy społecznej.

Na podstawie analizy losowo wybranych akt osobowych mieszkańców ustalono, że prowadzona przez Dom dokumentacja zawiera m.in. umowę o świadczenie usług w placówce, dane identyfikacyjne osoby przebywającej w placówce, dane kontaktowe najbliższej rodziny oraz informacje dotyczące stanu zdrowia osoby przebywającej

w placówce.

Na podstawie art. 68 ust 2a-2e ustawy o pomocy społecznej w przypadku, gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu osoby przebywającej w placówce, będącej osobą z zaburzeniami psychicznymi, osoba kierująca tą placówką może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez tę osobę terenu placówki na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia. W toku kontroli ustalono, że w odniesieniu do 15 mieszkańców placówki Dom Seniora „Stepniczanka” wydane zostały przez lekarza medycyny rodzinnej zaświadczenia o ograniczeniu możliwości samodzielnego opuszczania placówki całodobowej – z uwagi na występujące schorzenia. Zgodnie z informacją przekazaną w toku kontroli, w stosunku do tych osób ograniczona została możliwość samodzielnego opuszczania placówki, natomiast w dokumentacji stwierdzono brak pisemnej informacji kierowanej do mieszkańca o tym ograniczeniu, a w przypadku osób ubezwłasnowolnionych również do opiekuna prawnego pomimo takiego wymogu wynikającego z art. 68 ust. 2a-2e ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 68c ustawy o pomocy społecznej przyjęcie do placówki osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie może nastąpić dopiero po uzyskaniu w tym zakresie zgody sądu opiekuńczego. Podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany prowadzić szczegółową dokumentację osób przebywających w placówce, zawierającą m.in. postanowienie sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie (art. 68a pkt 1 lit. f ustawy o pomocy społecznej).

Na dzień rozpoczęcia kontroli w placówce Dom Seniora „Stepniczanka” przebywały 4 osoby ubezwłasnowolnione całkowicie. W przypadku jednej osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie, postanowienie sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia opiekunowi prawnemu na umieszczenie w placówce zostało wydane po terminie przyjęcia tej osoby do placówki, a w przypadku kolejnej osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na dzień kontroli brak było postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia opiekunowi prawnemu na umieszczenie w placówce. Stanowi to zatem naruszenie art. 68a pkt 1 lit. f oraz art. 68 c ustawy o pomocy społecznej.

Poprzednia kontrola kompleksowa w Domu Seniora „Stepniczanka” była przeprowadzona w dniach 9-12 stycznia 2018 r. Podczas kontroli stwierdzono, że w przypadku 3 osób ubezwłasnowolnionych całkowicie, będących mieszkańcami Domu Seniora „Stepniczanka” nie było zgody sądu opiekuńczego na umieszczenie w placówce. Wobec powyższego, Wojewoda Zachodniopomorski pismem z dnia 8 marca 2018 r. znak: S-1.431.5.1.2018.JJ wydał zalecenie pokontrolne: *przyjmować osoby ubezwłasnowolnione wyłącznie na podstawie zezwolenia właściwego sądu opiekuńczego, a w stosunku do osób ubezwłasnowolnionych, aktualnie przebywających w placówce, podjąć działania zmierzające do dopełnienia formalności.*

W świetle ustaleń kontroli przeprowadzonej w 2022 r. należy stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w części dotyczącej przyjmowania osób ubezwłasnowolnionych na podstawie zezwolenia sądu opiekuńczego nie zostało zrealizowane. Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *„Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12.000 zł”.*

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Domu Seniora „Stepniczanka” oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Przyczyną uchybienia i nieprawidłowości było przeoczenie oraz niewłaściwa interpretacja przepisów prawa. Wskazane działania prowadzą

do utrwalenia praktyki, która jest niezgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto, przyjęcie do placówki osób ubezwłasnowolnionych bez zezwolenia sądu opiekuńczego oznacza niezrealizowanie wydanego przez Wojewodę Zachodniopomorskiego zalecenia pokontrolnego, co w konsekwencji prowadzi do nałożenia kary na podstawie art. 130 ust.1 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z § 5 ust. 2 *Regulaminu organizacyjnego Domu Seniora „Stepniczanka” w Stepnicy* za prawidłowe funkcjonowanie placówki odpowiada Dyrektor Domu.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

wydaję zalecenia:

zwykle:

- prowadzić *ewidencję przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki*, o której mowa w art. 68a pkt 1 lit. d ustawy o pomocy społecznej,

znaczące:

- podawać kolację nie wcześniej niż o godz. 18⁰⁰, zgodnie z art. 68 ust. 6 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej,
- w przypadku osób, którym ograniczono możliwość samodzielnego opuszczania terenu placówki stosować zasady określone w art. 68 ust. 2a-2e ustawy o pomocy społecznej,
- przyjmować osoby ubezwłasnowolnione wyłącznie na podstawie zezwolenia właściwego sądu opiekuńczego zgodnie z art. 68 c ustawy o pomocy społecznej, a w stosunku osoby ubezwłasnowolnionej, aktualnie przebywającej w placówce bez stosownego zezwolenia podjąć działania zmierzające do dopełnienia formalności.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia. Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

- właściwy podpis na oryginale -

.....

Korespondencję otrzymują:

1. Dom Seniora „Stepniczanka”
2. „Centrum Opieki” A. Kołodziej, I. Kołodziej s.j.
3. a/a